

FÜGGETLEN UJSÁG

MEZŐGAZDASÁGI, SZÖVETKEZETI ÉS TÁRSADALMI KÉPES HETILAP,
GAZDASÁGI EGYESÜLETEK ORSZÁGOS SZÖVETSEGÉNEK KÖZLÖNYE A MAGYAR NÉP SZÁMÁRA

MEGJELEN MINDEN VASARNAP.

Egészévre . . . 8 korona
Félévre 4 korona
Negyedévre . . 2 korona
Egyes szám ára 16 fillér.

Felelős szerkesztő:

SZILASSY ZOLTÁN

az Orsz. Magy. Gazd. Egyesület szerkesztő-titkára.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

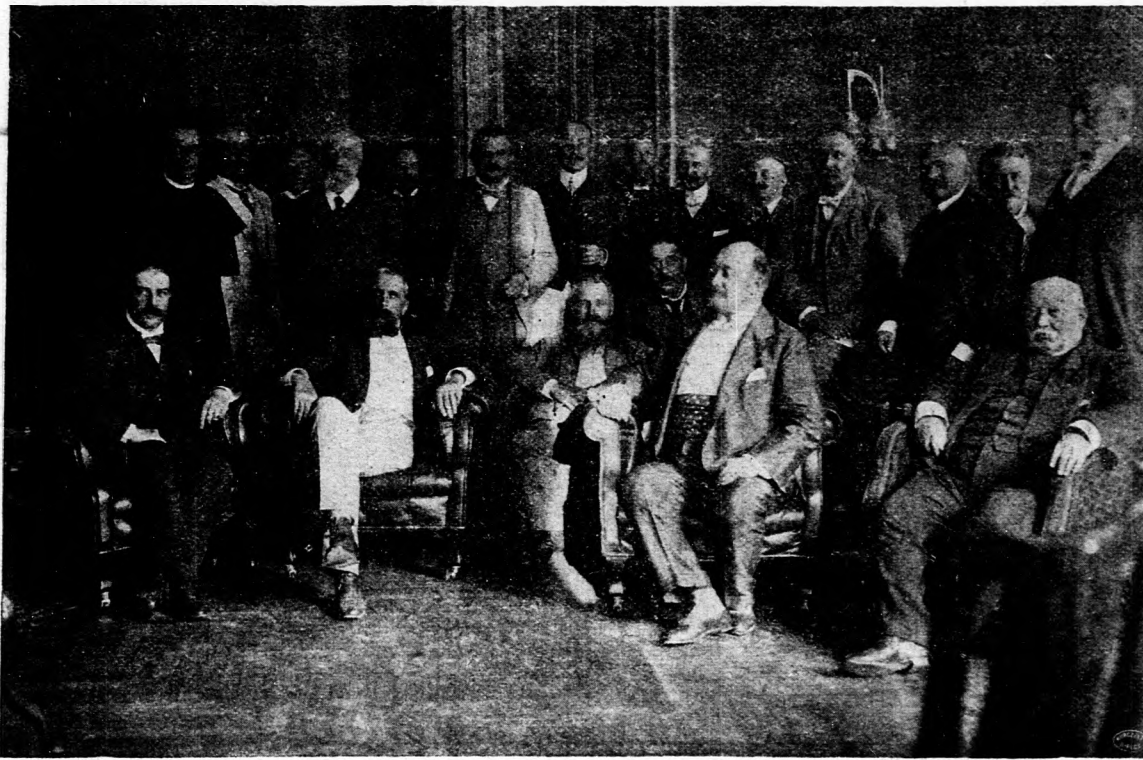
BUDAPEST,

IX. ker., Üllői-út 25. szám. (Köztelek).

A nemzeti küzdelem harcosai.

A függetlenségi pártkörben már gyülekeznek a nemzeti küzdelem harcosai, bár csak szeptember 15-én nyílik meg újra az országgyűlés. Egyik ilyen összejövetelről mutatunk be ez alkalommal csoportképet, a képviselők neveit pedig sorrendben adjuk.

Felső sor: Hock János, Szentiványi Árpád, Kaas Ivor báró, Zichy Jenő gróf, Sebess Dénes, Tóth János, Bolgár Ferenc, Smialovszky Valér, Pally Sándor, Somogyi Aladár, Barabás Béla, Bernáth Béla, Hentaller Lajos, Bartha Miklós.

Alsó sor: Zichy Aladár gróf, Apponyi Albert gróf, Batthyány Tivadar gróf, Rakovszky István, Kossuth Ferenc, Eötvös Károly.

Jobb és megbízhatóbb magvakat

nem is ajánlhatunk mint a minöket 30 év óta

MAUTHNER ÖDÖN

császár és királyi udvari szállító
magkereskedésében k a p h a t. <<

A japán-orosz béke.

E héten örömhír érkezett a művelt emberiség részére Portsmouthból. A japán-orosz békekövetek megállapodásra jutottak és most már a békekötés bizonyos, a tárgyalások befejeződtek és a békeokmány szerkesztésén fáradoznak.

A rengeteg vérpatak után szinte megkönnyebbülést hoz ez a békehir. Több százezer derék harcos elvesztése után és még mindig hatalmas, egymással farkasszemet néző hadsereg-állománnyal, most kötnek békét a született uralkodók, az Isten kegyelméből való hatalmasok.

De nem az övék az érdem, nem őket illeti az elismerés. A béke létrehozásáért Roosevelttivadart, az Egyesült-Államok derék köztársasági elnökét üdvözölhetjük. Ez a köztiszteltből megválasztott államfő megmutatta a született császároknak, hogy miként kell gondolkozni és cselekedni a népekért.

Mire e sorokat olvassák, addigra már aláírják a békeszerződést a békekövetek. Közel egy millió ember lerakja fegyverét a harcmezőn és visszatér az ekeszarvához, a kalapácsához, hogy tovább dolgozzék az emberiség javára.

A békeszerződés pontjai még ismeretlenek, de nagyjában mégis nyilvánosságra kerültek a vitás pontok. A legnehezebb pont a hadikárpótlás volt, melyről az oroszok hallani sem akartak. A győzelmes japánok a győzők nemeslelkűségével lemondottak a hadikárpótlásról, sőt Szachalin-szigetnek felét is átengedték az oroszoknak. A haditengerészetet sem szorították meg az oroszok részére Kelet-Ázsiában.

Ismerve Japán erejét, szinte megható ez a nemes cselekedet, ez a lemondás, melyet a békéért tesznek. Ők nemcsak a csatában valának nagyok és hősök, hanem a békekötésnél is nagylelkűeknek, áldozatra készeknek bizonyultak. Először fegyverrel verték el ellenfeleiket, azután nagylelkűségükkel alázták meg az önhitt oroszokat.

Üdvözöljük a békét és annak létrehozását.

Hadgyakorlatok a király előtt.

A déltiroli idej hadgyakorlatok színhelye, a melyen a király is részt vesz, a Bozentől és az Etsch-völgytől nyugatra fekvő Mendel-plateau. Ezen fensíkon egy déli és északi hadsereg harcol egymással. Érdekes, hogy a haditerv teljesen hasonlít a három évvel ezelőtt tartott olasz nagy hadgyakorlatok tervéhez.

A feltevés itt az, hogy a két déli hadsereg betört Ausztriába, és az egyik az Etsch völgyén, a másik pedig a Val di Nonon át Tirol katonai kulcsa, Franzensfeste felé törekszik.

Az utóbbi hadsereget igyekeznek az osztrákok feltartóztatni, míg a főhadseregek megütköznek.

Az olasz sajtó persze nagy izgatottsággal tárgyalja a kérdést és naponta élesen kikel a közös hadvezetőség ellen, amely éppen az olasz határszélét választja ki a gyakorlatok színhelyéül.

A déli hadseregnek *Hötzenndorf* Konrád altábornagy, az északinak pedig *Schikofscky* altábornagy áll az élén. Schikofscky személye annyiban érdekes, hogy ő jelenleg a hadsereg legifjabb altábornagya és hír szerint ő van vezérkari főnöknek kiszemelve. Beek tábornagy utódául.

A hadgyakorlatok alkalmából a király személybiztonságának védelmére olyan óvintézkedéseket tettek, a minőkre hasonló alkalmakkor még nem volt példa. Minden a legnagyobb titokban történik.

A csendőrséget már hetekkel ezelőtt jelentékenyen megerősítették s vagy 20 bécsi és trienti detektívet rendeltek melléje támogatásul. Az olasz kormány e részben nagy mértékben kezére járt az osztrák hatóságoknak.

A hegyszorosokban és az utakon őrszemek állnak, a kik minden arramenőnek az igazoló iratait tüzetesen megvizsgálják.

A külföldi sajtó képviselőinek a hadgyakorlatok területén való tartózkodást kereken megtagadták. C-upán egy tudósító van jelen, az is szűk körre korlátozott engedéllyel. Mindezek az intézkedések szerfölött nyugtalanítják a lakosságot.

A keddi hadgyakorlat szakadó esőben folyt le.

Szomolnok pusztulása.

Virágzó felsőmagyarországi iparosváros pusztult el a lángok között, a melyek egy szerencsétlen véletlen folytán csaptak ki Szomolnok város egyik házából. A tűz vasárnap támadt és ez volt a nagy szerencsétlenség, mert a lakosság nem volt odahaza, a

**Az aratási és cséplési árjegyzékünk ~
megjelent és azt**

kívánságra bárkinek ingyen s bérmentve megküldjük.

**Magyar Mezőgazdák Szövetkezete
Budapest, V. kerület, Alkotmány-utca 31. szám.**

tűzoltóság pedig részegen jött meg egy közeli majálisból.

A szomolnoki tűz valóságos katasztrófa volt. Két óra alatt három utca porrá égett; 133 lakónáz pusztult el, közülük 128 teljesen elhamvadt, úgy hogy felépítésére egyelőre gondolni sem lehet. Elégett továbbá a szomolnoki dohánygyár két emelete, a berendezéssel és négymilliónyi szivarkészlettel együtt. Elhamvadt a város két temploma, beomlott az egyiknek 160.000 koronát érő aranyozott vörösréz tornya, keresztültörte a boltozatot, darabokra törte az orgonát és a templom egész berendezését. Elpusztult a parókia, a protestáns templom és paplak, a kórház és a városbáz, valamennyi iskola és két bolt kivételével valamennyi üzlet és gyógyszertár.

A lutheránus templomban a pap éppen egy elhunyt leány felett mondott halotti beszédet, a mikor a tűz kiütött. A gyászoló közönség a halottat a templom előtt hagyva, hirtelen szétszaladt. A leányt apja éjjel kivitte a temetőbe, a hol aztán hétfőn elhamvadták.

A tűz keletkezéséről a vizsgálat kiderítette, hogy az a dohánygyártól északra fekvő hatodik házban azáltal keletkezett, hogy egy *Szójka* nevű asszony feldöntötte a spirituszlámpát. Az asszony férjével együtt megszökött és csak kedden fogták el őket.

A rettenetes nyomorba került lakosság között a város élelmiszereket oszt ki. Az első segélyt, burgonyát és kenyeret, *Stoós* község küldötte. Az országos segélyakciót gyorsan kell megindítani, mert a mindenét elvesztett lakosság kivándorolni készül.

A kassai áldozat temetése.

A kassai katonai vérengzés áldozatát, *Klein* Lipótot, vasárnap délután temették el Kassán. A boldogtalan munkást, a kit az ellenség gyilkos kardja mártírrá avatott, az egész nemzet osztatlan és igaz részvéte kísérte utolsó útjára.

Kassa népe a nemzet halottjához méltó vég-tisztességben részesítette *Klein* Lipótot. A gyászszertartáson, a mely mindvégig méltósággal teljes és impozáns volt, ott volt az egész város és az egész környék.

Társainak ezrei kísérték ki utolsó útjára, akik közletről s távolról képviseltették magukat a temetésen.

Huszezer ember haladt koporsója után a legnagyobb rendben, s az egész uton semmi rendzavarás nem fordult elő. Némán, csendben folyt le, egy hangosabb szó nélkül az egész temetés, csak a koszorúk szalagjain volt fenyegető elkeseredett felirat.

De azért a gyászolók magatartásában benne volt a tömeg hatalmas tiltakozása, s tisztelete a halott iránt; akiben nemcsak társukat látták, de egy eszme előbarcosát is, kinek halála nem fogja visszartenteni követőit a megkezdett úttól.

A rendőrség és a katonaság széleskörű intézkedéseket tett az esetleges zavargások elfojtására, beavatkozásukra azonban szerencsére nem volt szükség. A gyászünnepe méltóságát egy disszonáns hang sem zavarta.

Kassa város törvényhatósági bizottsága hétfőn délután tartott ülésében elhatározta, hogy a mult heti brutalitás ügyében felír a parlamenthez és annak kimondását kéri, hogy a tisztek szolgálaton kívül polgári ruhában járjanak és kardot ne viselhessenek abban az időben, amikor nem teljesítenek szolgálatot. A határozatot a többi törvényhatóságokkal közlik és felkéri azokat hasonló határozat hozására.

Holttest a király kertjében.

A schönbrunni királyi kastély kertjében vasárnap reggel zsákba varrott női holttestet találtak.

A rendőrség szigorú vizsgálatot indított a titokzatos gyilkosság ügyében s ennek meg is lett az eredménye. Kiderült, hogy a holttest *Böhm* Berta sziléziai csavargó cselédleányé, a gyilkos pedig *Prügel* János, a közuti vasutak kocsivezetője. *Prügel* a felesége betegsége idején ismerkedett meg a 28 éves leánnyal és viszonyt kezdett vele.

Böhm Berta időközben hazautazott a falujába, ahonnan a napokban jött vissza Bécsbe. Fölkereste a kocsivezetőt s elmondta neki, hogy a viszonynak kezdenek mutatkozni a következményei. *Prügel* erre az alatt az ürügy alatt, hogy a teendőket akarja vele megbeszélni, elcsalta a lakására a leányt. Onnan azonban előzőleg elküldte a hozzátartozóit. A lakásán azután meggyilkolta a szerencsétlen teremest, holttestét zsákba varrta és bevitte a schönbrunni parkba.

A rendőrség hamarosan rábukkant a gyilkosra, akit ma reggel a hernalsi vonalon sikerült letartóztatni. Letartóztatták a feleségét is, mert a rendőrség kizártnak tartja, hogy ő ne tudott volna a gyilkosságról.

Prügel kihallgatásakor bevallotta, hogy ő a gyilkos, azonban némileg másképp vallott, mint a felesége. Erre szembesítették őket. Kitünt, hogy az asszony a gyilkosság tervéről előzőleg nem tudott semmit. Mikor megtudta, *Prügel* halállal fenyegette, ha elárulja. A vizsgálóbíró konstataulta, hogy *Prügel*, aki *Böhm* Bertával egy újsághirdetés nyomán ismerkedett meg, azért követte el tettét, hogy a leány pénzét magához kerítse.

Gondolatok.

Péterfy Tamás munkáiból.

Remény: egy gyöngye lánc, mely a márt a holnaphoz fűzi.

*

Meghalni csak egyszer tudunk, de temetni minden nap temethessük — a reményt.

*

Az arc is emléklap, amelyre az idő ír emléksorokat.

*

Gondolj reám! a visszaemlékezés kicsiny pillanatai teszik a szívet nagyon boldoggá.

*

Emlék a szép idők sirköve, de halottja nem támad fel soha, soha!...

A legjobb minőségű háztartási és gazdasági cikkek, hamisítatlan jó italok a legkedvezőbb árakon a fogyasztási szövetkezetek útján szerezhetők meg. A melyik faluban fogyasztási szövetkezetet akarnak létesíteni, a mozgalom kezdeményezői forduljanak utbaigazításért.

„Hangya“, a Magyar Gazdaszövetség Fogyasztási és Értékesítő Szövetkezetéhez
BUDAPEST, VIII., Baross-utca 10. szám.

• SZÖVETKEZETI ÉLET •

A rutének fölsegítése.

Az észak-kárpátmenti hegyvidék szegény népének megerősítése, fölsegélyezése ügyében szép tevékenységet fejtenek ki azok a hitelszövetkezetek, a melyeket a földművelésügyi miniszterium kirendelt-ége alapított és a melyek fölött a főfelügyeletet most is gyakorolja. Számuk a múlt évben 102-re emelkedett; Beregben 29, Ungban 20 és Máramarosban 53 működik. A kiadott összeállításokból szépen kivehető, hogy a hitelszövetkezetek erősen izmosodnak és hogy a nép bizalma irántuk állandóan fokozódik. A takarékbetétek állandó emelkedést mutatnak. A beregmezei hitelszövetkezetek között legtöbb tagja van a beregkisalmá-inak. Ennek van a legtöbb üzletrésze is. Takarékbetét tekintetében első helyen van a megyében a beregleányfalvai szövetkezet. Az ungmegyei hitelszövetkezetek között legnagyobb a hajasdi. A legtöbb takarékbetéttel — 81,647 korona — szintén ez a szövetkezet rendelkezik. A máramarosi hitelszövetkezetek között legerősebb a borsai, és legtöbb a takarékbetéte a dolhai szövetkezetnek. Összehasonlítva az utolsó 3 év adatait, értékes eredményeket találunk. 1902. év végén 77 szövetkezet működött 13,274 taggal, kik 17,452 üzletrészt jegyeztek 872,600 korona értékben. 1904. év végén pedig a 102 szövetkezetnek volt 19,313 tagja 27,771 üzletrészszel 1 347,050 korona értékben. Tehát 2 esztendő lefolyása alatt a gyarapodás 6035 tag, 10,319 üzletrész 474,450 korona értékben. A befizetett üzletrész ugyanezen idő alatt 222,616 koronáról 492,741-re, a takarékbetét pedig 278,737 koronáról 495,372-re szökött fel. Tartalék-alapként 39,223 koronát kezeltek a szövetkezetek; pénzkészletük 60,235 korona volt a múlt év végén. Szaporodtak az adott kölcsönök is; s míg 1902. év végén 1.208,499 korona van kimutatva, mint ilyen, 1904. év végén már ennek az összegnek több, mint a kétszerese, 2.478,141 korona szerepel; közte 200,539 váltók, a többi pedig kötelezvények alapján. Az igénybevett kölcsönök igen tekintélyes részét az 1904. év folyamán kiadott 1.400,654 koronából is 335,332-öt arra fordították a szövetkezeti tagok, hogy terhes, nagy kamatu kölcsöneiket vele kifizessék.

Föld és házvásárlásra a kölcsönöknek mintegy negyven százaléka kellett. Ez és az előbb említett a két legnagyobb tétel, a kölcsönök felhasználás-át illetőleg.

Igen jó szolgálatot tesznek a kirendeltség közreműködésével a hitelszövetkezetek keretében alakított áruraktárak. Beregben Szolyva központtal 16 ilyen raktár működött. A múlt évben elért forgalom 233,448 korona. Ungban Perecsény központtal kilenc ilyen raktár volt és 222,428 koronát forgalmazott. Máramarosban a máramarosszigeti központhoz tartozó 15 raktár 337,754 koronát. Egyes raktárak elég szép forgalmat tudnak kimutatni, de a 60,000 koronát egy sem éri el és csak egy van, amelyik megközelíti, a máramarosszigeti 58,964 koronával. A legtöbbnek a forgalma 10 és 40,000 korona között változik.

Az itteni szövetkezetek nagy jótétemények a szegény népre, az uzsorás kéz talán sehol a világon oly nagy mértékben nem dolgozott, mint a rutének között. Ennek az állapotnak a hitelszövetkezetek már jó részben véget vetettek; most a csendes építés és alkotás munkája is szépen folyik már.

Szülőértékesítő szövetkezet Hódmezővásárhelyen.

Itt is azon gondolkoznak a gazdák, hogy mi módon volna a környék szőlője a lehető jobb áron értékesíthető. A homoki szőlőtelepítés nagyon fellendült és így a csemegeszőlő kivitele, illetőleg értékesítése nagy jelentőségűnek mondható. A szervezkedést szövetkezeti alapon akarják keresztül vinni és ha tekintetbe vesszük azt, hogy Hódmezővásárhelyen a különböző szövetkezetek elég szépen fejlődnek, valószínűnek tekintjük, hogy az új létesítmény is sikerülni fog és vele a gazdák céljukat elérik.

A világ legnagyobb fogyasztó-szövetkezete.

A világ legnagyobb fogyasztó-szövetkezete, a leeds-i Leeds Industrial Cooperative Society Ltd. Leeds 450,000 lakossal bíró angolországi város. 1904 december 31-én a fogyasztó-szövetkezetnek 49,340 család volt a tagja. Összforgalma 1904-ben 30.140,550 márka volt, amiből egy-egy tagra 600 márka esik. A különböző üzletágakból elért tiszta haszon 3.918,266 márka volt, minek folytán a tagok az árukért fizetett összeg után 14³/₄ százalék visszatérítést kaptak. A szövetkezetnek 93 vegyeskereskedése van. A szövetkezet malma 135,000 métermázsa lisztet termel évente. Saját vágóhidjáról 75 mézáros üzletét látja el, a melyekben 3.839,870 márka forgalom volt. 19 cipőüzlet 922,242 márka forgalmat csinált. 15 szénüzletben a szövetkezetnek 1.846,258 márka forgalma volt.

Élelmi szerek értékesítését eszközözik az előirt % mellett. Fevilágosítást és csomagolási utasítást ingyen nyújt tag. k és n-m tagoknak.

Azonnali készpénz-
V elszámolás. V

MAGYAR GAZDÁK VÁSÁRCSARNOK ELLÁTÓ
SZÖVETKEZETE

HATÓSÁGI KÖZVETITŐ

Budapest Székesfőváros Központi Vásárcsarnokában.
SÜRGÖNYCZIM: AURORA—BUDAPEST.

Értékesítésre elf. gad: V
Husnemüket, füstölt
ust, vadakat, szárnyaso-
kat — élő és leőt állapot-
ban, tojást, vajat, halat,
burgonyát, káposztát, zöld-
ségféléket, gyümölcsöt stb

• MI UJSÁG? •

Hortobágyi nóta.

Hortobágyon őrzöm én a juhnyáját,
Hazatértem bábám hamar ne várjad,
Mert ha itt a szolgálatom kitelik
Huszár kaszárnyába,
Pestnek városába
Számomra a lovat nyergelik!..

A mi falunk kis falu, de szép falu,
A mi bírónk jó bíró, de szigoru.
Ha szigoru — vigye ördög, — nem bánom;
Csak a Juliskája,
A legszebbik lánya
Csak ő lehessen az én párom!..

A mi falunk nem is olyan kis falu,
A mi bírónk sem oly nagyon szigoru.
Csókot loptam a lányától az este;
Bíró uram mégse
Csukatott be érte,
Se nem huzatott deresre!..

Ceglédy Anti.

Személyi hir. Lapunk segédszerkesztője, *Péterfy Tamás*, szeptember hó elsejével kezdte meg négy heti szabadságát, melyet szüleinél a Székelyföldön szándékozik eltölteni.

Napfogyatkozás. Augusztus hó 30-án délután egy és két óra között, pontosan 1 óra 39 perckor, a hold a nap és a föld közé került útjában s napfogyatkozást idézett elő. Magyarországon csak részben volt látható ez a ritka égi jelenség mert nálunk csak a felét fődte el a hold a nap fénylő korongjának. Teljes napfogyatkozás s így teljes sötétség csak egy vékony sávon volt a földön. Ez a sáv Spanyolországon és a Földközi tengeren keresztül Afrikába vonult. Legjobban megfigyelhető volt Burgos spanyol városban, amely a fekete sáv magjában van, elég magas helyen, úgy hogy csillagásai megfigyelésekre alkalmas. A teljes sötétség ott mintegy hét percig tartott. Tőlünk Magyarországból *Fényi Gyula* jezsuita atya a kalocsai csillagvizsgáló részéről és *Jánosi Ede* asszisztens a kartali csillagvizsgáló részéről utaztak Burgosba. A sávhoz közel ső városokban a napból csak egy keskeny sarló látható, mint ujjholdkor a holdból. Nálunk azonban csak a nap fele homályosult el, a világó-an maradt rész azonban annyi fényt lövelt ki, hogy az elsötétült rész csak homályosnak látszott. Olyanforma bizonyta an tényterjedt el, mintha felhő vonult volna el a nap előtt, noha az ég csaknem egészen derült volt. De a homály egyre növekedett, míg háromnegyedháromkor elérte maximumát. Ekkor késő délutáni alkonyathoz hasonlított a világítás. Ezután világó-odott és háromnegyed négyre újra kiderült az égbolt Budapest utcai természetesen telve voltak a napfogyatkozást le-öklkel, akik bekormozott üvegdarabokat szorongatva szemléték a ritka tüneményt. De hogy is ne, hiszen a legközelebbi napfogyatkozás kerek ötven esztendő múlva lesz.

Hőslelkű matróna halála. Törökszentmiklóson kedden meghalt özv. báró Messena Istvánné 72 éves

korában, leánya, Polgár Béláné házában. Az elhunyt özvegye volt báró Messena István 48-as ezredesnek. Mint Sántha György bihari alispán lánya 1848-ban ment férjhez báró Messenához és még az esküvő napján követte férjét a táborba, amelyet az egész hadjárat alatt nem hagyott el többé. Mindenütt férjével volt és mikor az Nagyszében bevételénél megsebesült, ifju hitvese odaadó szeretettel ápolta. A világosi fegyverletétel után Aradon báró Messena ezredost is elfogták és halálra ítélték. Az ezredes neje ekkor személyesen ment a császár elé és kegyelmet eszközölt ki hős férje számára. A nemeslelkű matrónát utolsó akaratához képest Nagyváradon temetik el, férje oldala mellé.

A pancsovai gazdagylés elmarad. A pancsovai ipari és mezőgazdasági kiállítás igazgatósága arról értesít, hogy közbejött elháríthatatlan akadályok következtében a szeptember hó 5-ére tervezett gazdagylés teljesen elmarad.

Rejtélyes eset Tardoskeden. A nyitrai megyei Tardoskedd község fogyasztási szövetkezetében néhány nap óta különös eset foglalkoztatta a lakoságot. A szövetkezet üzletvezetője kedden este tizenegy óra tájban érkezett haza. Még csak a konyha ajtajáig jutott, amikor erős ütések zaját hallotta. Majd kitört egymásután négy ablaküveg. Bemegy a szövetkezeti helyiségbe és látja, hogy a tüzhelyen álló vasaló két méter távolságra ugrik el helyéről. Egy öt kilogramm zsírral telt edény a poleról a padlóra repült, a törülközőtartó végtelebegett a szobában. A kávéesészek a polcon minden látható külső erő nélkül egymáshoz ütődnek és összezuzódtak. Az ágynemű az ágyból kilódul a szoba ajtajáig. A megdöbbsent üzletvezető elküldött a községi tanítóért, aki szintén csodálkozva nézte ezt a sajátságos tüneményt. Egy kis álló tükör magától leugrik az állványról. Nyitráról is többen kimentek már, hogy meggyőződjenek erről a teljesen hihetetlen dologról.

A spanyol király Bécsben. *Alfonz* király és *Mária Krisztina* anyakirályné november hónap első hetében hagyják el Madridot. A király a német császár látogatására Berlinbe megy, míg *Mária Krisztina* királyné egyenesen Bécsbe utazik, ahová fia három-négy nap múlva követni fogja. A spanyol király Bécsben mint *Ferenc József* vendége a Hofburgban fog lakni.

Nősülés miatt elítelt gróf. Münchenben a hadi törvényszék elítelte *Wolffskeel* Edgar gróft, aki hadnagy a nehéz lovasoknál. Az elítéltetes oka az, hogy a gróf katonai engedély nélkül 1903 nyarán Angliában nőül vette *Tomhak* színésznőt, jól ismert hajdani müncheni táncosnőt, aki most *Marietta Olly* néven — miután férjétől már el is vált — a berlini Deutsches Theater deszkáin szerepel. A vádlottat, tekintettel fiatalágára s azon körülményre, hogy a démoni szép asszony befolyása alatt testi és lelki beszámíthatatlanságban cselekedett, 45 napi várfogságra ítélték.

Ismét leánykereskedés. A keleti pályaudvaron kedden elfogták özv. *Lichtmark* Lipótné született *Filipp Fanny* newyorki születésű libakereskedőt, aki három fiatal leányt akart Amerikába szállítani. A III. kerületi kapitányság a leánykereskedő asszonyt engedély nélküli kivándorlás kivetítése címén tiz napi elárásra és 200 korona pénzbüntetésre ítélte. Nyomban letartóztatták.

Keresztények a japán hadseregben. A japán hadsereg és flotta nagy hirnévre jutott vezetői között nem egy van, aki a keresztény vallást vallja. *Kuroki* és *Oku* generálisok presbiteriánusok s egyházkerületükben nevezetes állást töltenek be. *Togo* admirális is a presbiteriánus egyház tagja s *Uriu* viceadmirális az egyház vénjének tisztét tölti be, mindkét katoná arról nevezetes, hogy rendkívül szíven viseli egyháza érdekeit. *Oyama* bár még nem keresztény, igen sok vonzalommal viseltetik a keresztény vallás iránt s felesége egyike Japánország legbuzgóbb hitű keresztény nőinek. Az alacsonyabb rangú tisztek s a közkatonák közt is sok a keresztény, akik a hadjáratban úgy életükkel, mint halálukkal becsületet szereztek a keresztységben kapott nevüknek s erős hitükről való bizonyágtételükkel több bajtársukat nyerték meg a keresztény vallás eszméinek.

Talált bomba. A szerb egyházmegye új palotájának alapozási munkálataiban résztvevő munkások Temesváron érdekes leletre bukkantak. Az egyik munkás ásója ugyanis kemény tárgyba ütődött, a melynek kiásásához azonnal hozzá fogtak. Rövid ideig tartó ásás után előkerült a tárgy, egy ötven kilogramm súlyú, hatalmas bomba, a melynek átmérője 30 cm. A bomba formája az almához hasonló, felül vasdugasz zárja el a nyílását, két oldalán pedig két fül van. Több tiszt, aki látta a bombát, odanyilatkozott, hogy ilyenformájú löveget már néhány száz esztendeje nem használnak. Minthogy nincs kizárva, hogy a bomba robbanó anyagot tartalmaz, a főkapitányság az érdekes leletet megvizsgálás végett átküldte a katonai laboratóriumba.

Ujabb aranyleletek a Délvidéken. Nagy-Kikinda vidékén, az Adamovits-féle pusztán dolgozó munkások szántás közben egy fazékra bukkantak, amely tele volt a XVI. századból származó magyar arany- és ezüstpénzekkel. Hogy a lelet mennyit ér, a megindított vizsgálat fogja kideríteni.

Turisták szerencsétlenség a Tátrában. Tátrafüredről jön a hír, hogy két turista, Novák Vencel Prágából és Westrom Glogauból, egy hegyi kalauz kíséretében igen kedvezőtlen időjárás mellett megmászták a Hegyes Tornyt. Ez a Magas Tátra legveszedelmesebb hegyesücsa s csak igen gyakorlott hegymászók vállalkoznak megmászására. A fölmászás a két turistának sikerült, de leereszkedéskor Novák Vencel vagy husz méter magasságból lezuhant és halálos sérüléseket szenvedett fején és kezén. Társa és a vezető nagy ügygyel-bajjal a Téry-menedékházhoz szállította a sebesültet. A kalauz a megsebesült turistánál maradt, míg társa segítségért Tátrafüredre sietett, hova este érkezett meg. Tátrafüredről dr. Dalmady fűrdőorvos vezeté-ével öt hegyikalauz ment a sebesültért és Tátrafüredre vitték.

A kolera Poroszországban. Danzigból írják, hogy Kulm és Thorn kerületben öt koleragyanus megbetegedés fordult elő Augusztus 30-ikáig husz koleragyanus eset fordult elő. 12 esetben a vizsgálat kolerát konstatált, hat megbetegedés halálos kimenetelű volt. A kolera megbetegedés azoknál állott be, akik utóbbi időben az Oroszországból érkező tutajok személyzetével érintkeztek.

Halálos menetelés Arad megyében. Az „Arad és Vidéke” írja: A 33-dik gyalogezred hadtest-gyakorlatozás közben a minap délben, forró melegben oly erőltetett marsot csinált, hogy az ezred fele kidőlt útközben. Egy halott és nyolcvan súlyos beteg maradt a

csatatéren. A 33. közös gyalogezred a hetedik hadtesttel Beél és Borossebes között Arad és Bihar vármegyék határán gyakorlatozott. Augusztus 26 án, szombaton, iszonyu hőségben szüntelen gyorsított menetben és futólépéssel közeledett az aradi határhoz. Ez az oktan hajsza délfelé, amikor a nap heve már tűrhetetlenné vált, a parancsnokok intézkedése folytán egy percre sem szünetelt. Az ezred kimerült és szakadatlanul maradtak hátra és estek össze ajultan a legények. A több órai folytonos utnak azután nyolcvan rokkantja és egy halottja lett. A halott egy közlegény, aki a rettentő fáradságtól kimerülve összeesett s még az országuton meghalt.

Szappanbánya. A torda-aranyosmegyei Mészkö községből sajtóságos felfedezést jelentenek. A hír szerint a község határában az erdő között a föld egy darab területen, majdnem tisztán szappananyagból való. A nép csakugy természetes állapotban is mosásra tudja felhasználni. Geologusok és vegyészek véleménye szerint a föld körülbelül 70 százalék szappananyagot foglal magába s valószínű, hogy egy kis tőkebefektetéssel mesés olcsón lehet a legfinomabb szappanfajokat előállítani. A szakértők véleménye szerint az így előállított szappan oldódhatása felülmúlna minden más szappant s tengervízzel is lehetne használni. E nagyértékű felfedezés részére egy osztrák társaság lépéseket tett az illető erdő-részlet megvételére, a község azonban minden ajánlatot visszautasított, ami igen helyes dolog, mert magyar vagyont a magyarok használnának ki.

A békéscsabai Kossuth-szobor. A Kossuth-szoborbizottság végleg megállapította a szeptember 19-én rendezendő Kossuth-szobor leleplezési ünnepet. Az ünnepélyre Arad, Csanád, Bihar és Csongrád törvényhatóságait, az országgyűlés két Házát és sok más vendéget hívtak meg. A leleplezés napját megelőző este kivilágítás lesz. Másnap istentiszteletet és diszközgyűlést tartanak. A leleplezés napján az üzletek zárva lesznek.

A magyar nyelv a morva középiskolákban. Érdekes és reánk, magyarokra, nem jelentésgtelen törvényjavaslat kerül legközelebb a morvaországi tartománygyűlés elé. Silenk dr. tartománygyűlési képviselő és társai azt a javaslatot terjesztették elő, hogy a morvaországi középiskolákban, a gimnáziumokban, úgy mint a reáliskolákban, rendkívüli tantárgyként tanítsák a magyar nyelvet is. A gödingi reáliskolában ez az újítás érthető és fontos okokból már ugyis megtörtént. A javaslattevők azzal indokolják beadványukat, hogy délmorvaországi iskoláknak sok magyarországi növendéke is van, azonkívül pedig olyan sok águ az összeköttetés és az érintkezés Morvaország és Magyarország között, hogy a magyar nyelv ismerete a jövő nemzedék számára mindenképen szükségesnek látszik.

A bazilika belseje. A lipótváro-i bazilika belső művészi díszítésével immár teljesen elkészültek, csupán két szobor hiányzik még, amelyek a kupolát tartó pillérek fülkéibe kerülnek, de azokat is faragják már. Legutóbb helyezték el a szentélyben, a főoltár mögé azt az öt domborművű bronzképet, amelyek Szent István életének kimagasló mozzanatait ábrázolják. A reliefeket megaranyozták, hogy harmóniában legyenek a gazdag ékességű szentélylyel. Jelenleg a templomban a butorokat helyezik el s azután megkezdik az oltárok felszerelését, amelyek a legapróbb részletekig teljesen stilszerűen készültek.

Föllázadt parasztek. A hevesmegyei Gyöngyöspata község határában lévő pusztára, mely Bodrai Pál bérlete, a községeli parasztek éjjel ittas állapotban kivonultak és felgyújtották az ispánlakot. Mikor az ispánt álmából fölrasztották s ő az égő házból menekülni akart, a kapával, kaszával és botokkal fölfegyverkezett emberek — kik közt állítólag solymosi és abasári aratók is voltak — rárontottak, hogy agyonverjék. Az ispán erre becsukta az ajtót s az épület másik oldalán levő ablakon iparkodott menekülni családjával együtt. A dühös tömeg azonban észrevette s üldözötte vette. Innen egy újtába eső parasztházba menekült, de itt sem lehetett sokáig, mert üldözői mindenütt nyomában voltak s kénytelen volt tovább innodni. Szerencséjére azonban, végtére mégis sikerült neki üldözői elől menekülni s reggel 7 óráig egy kukorica-földben bujdosott. A feleségét és leányát egy paraszta-szony bujtatta el. Az aratók tömege erre visszament az égő házhoz, berontott a lakásba s mindent összezuzott. Mikor evvel a munkával teljesen végeztek, feltörték a pince ajtaját s előhozták a boroshordókat s hozzáfogtak az áldomáshoz. A esendőség még az éj folyamán értesült az esetről s azonnal kivonult a helyszínre, hol a merénylők közül, kik már akkor részegen beverték, tizennégy embert letaróztatott. Az esetről táviratilag értesítették az egri kir. ügyészséget.

GAZDASÁGI DOLGOK

Szabályok a gyümölcsök szedésére és csomagolására.

A gyümölcserés ideje közeledtével igen fontosnak tartjuk a gyümölcsök szédése és csomagolása tekintetében az alábbi tudnivalók közlését. Ezek a következők: A fázása következtében földre hulló gyümölcs foltos lesz, minek következtében minőségileg kevesebbet ér, de tartóssága is szenved. Ennélfogva ügyelni kell arra, hogy a csemege-gyümölcs szédése a legnagyobb gonddal történjék; nem szabad a gyümölcsöt a fáról se szakítani, se rázni, hanem törni kell azt. Különösen vigyázzunk a puha, sima felülettel bíró gyümölcsre. Szedéskor a gyümölcs száraz legyen, mert a nedves gyümölcs könnyen penészedik és elromlik. Az őszi gyümölcsöt akkor kell leszedni, mikor könnyen válik el az ágtól, a téli gyümölcs pedig lehetőleg soáig maradjon a fán. A csemege-gyümölcs eladásánál nagy figyelem fordítandó a fajta tisztaságára, azaz ne legyen keverve más fajtákkal, sőt az egyes fajták még nagyság szerint is osztályoztassanak. Hernyós, férges, foltos, eltörpült gyümölcs kiküszöbölendő; ilyenek gyümölcsbor készítésére használhatók fel. Ily hibás gyümölcs is eladható különben, de csak külön mint silányabb áru. A jó gyümölcsöt 2—3 osztályba sorozzuk nagyság, fajta és minőség szerint. A legnagyobb, legszebb s egyformán válogatott gyümölcs a legkeresettebb és az adó biztos lehet a felől, hogy jó árt kap érte. A legfinomabb csemege-gyümölcsöt, különösen puha, majdnem érett körét, barackot, félig érett állapotban szállítsuk, ha hosszabb külföldi szállításról van szó, ringlottát csak kis ládába szabad csomagolni, melynek tartalma körülbelül 10 kg. bruttó súly. A gyümölcsöt egyenként selyempapirba csomagoljuk, ügyelve, hogy a papiros a gyümölcs felületét szorosan takarja. Így a rázás, taszítás a gyümölcsöt nem sérti.

Ha a gyümölcs lazán fekszik a papirosban, a szállításnál ide-oda hányódik s foltot kap. A gyümölcs közötti üres tér fagyapottal töltendő ki, a láda aljára s a fedél alá ugyanily anyagot terítünk, úgy hogy a láda egészen tele legyen. A többi csemegegyümölcs szintén ládába csomagolandó, csak hogy ez már nagyobb, terjedelmesebb lehet, körülbelül 50 kg. bruttó súlyig. Hordót is használhatunk ily célra. A hordó vagy láda oldalait papirossal kibéleljük, a gyümölcsöt pedig szorosan egymás mellé s rétegenként helyezük el. Sok gazda a gyümölcsöt egyenesen beleönti a hordóba, ami nagyon is hibás és kerülendő eljárás. Ügyelni kell a csomagolásnál még arra is, hogy a gyümölcs szára ne sértse az alatta

„AGRARIA“

magyar gépforgalmi részvény-társaság
a szab. osztr.-magy. államvasut-társaság
resiczai mezőgazdasági gépgyáranak
vezérigazgatója

Mezőgazdák különös figyelmébe!

EGYETEMES ACZÉLEKÉK.

Tiszta aczélanyag
saját hámorainkból.

Eltörhetetlen tégelyaczél-ekfej.

Pánczélaczél-kormánylemez.

Magasított aczél-ekfej.

Porvédő kerekek.

Aczél gerendely.

Csak kitámasztott nyeregkerettel bíró
taligát szállítunk.

Ekegyártás terén legelső rangú
magyar gyártmány fel-
lülmulja még a legneve-
zetesebb idegen gyártmányokat is.

Kérjünk árjegyzéket, mivel ez az összes
talajművelőgépeket terjedelmesen ismerteti és egy-
általán a talaj alapos megmunkálására terjedelmes,
szakszerű és minden gazdának értékes felvilágo-
sításokat nyújt és díjmentesen küldetik.

Rövidített levélcím:

„AGRARIA“ Budapest, V., Váci-ut 2.
Sürgőnycím: „AGRARIA“ Budapest.

levő gyümölcsöt. A csomagolás egyenletesen történjék, réteget-rétegre helyezve mindaddig, míg a legfelső réteg a hordóból kilátszik. A hordót vagy ládát nem szabad rázni. A legfelsőbb rétegre aztán újra egy réteg papirost helyezünk s ekkor a fedelet óvatosan rászegezzük. Az így kezelt gyümölcs nem ütődik és nem romlik meg a szállítás alatt.

Uj sövény- és gyeptyiró ollók.

Élő sövények nyírására az eddig használatos kétágu ollók nem felelnek meg teljesen céljuknak, mert minden vágás után a gyepszőnyegen egy kisebb-nagyobb mélyedés keletkezik, az élő sövényen pedig a kívánatos sima felület csak többszörös utánnyírás által érhető el s ekkor is nagyon gyakorlott kézre van szükség.

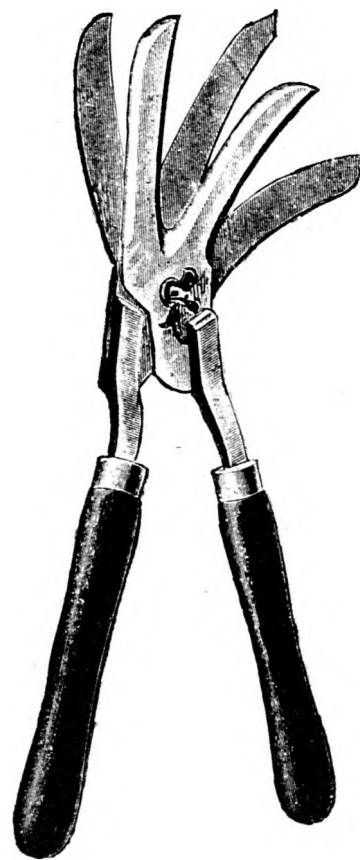
Uj sövény- és gyeptyiró olló hosszú nyéllel.

Ujabbán készítenek úgy sövény, mint gyeptyirásra is egyformán igen jól használható ollókat, melyeknek öt ága van, szemben a régi ollók két ágával.

Képeinken bemutatjuk ezen új szerkezetű ollókat, a melyek segélyével teljesen gyakorlatlan munkás is, az ollónak egyszerű kinyitása és összenyomása által, játszi könnyűséggel előállíthatja a kifogástalan simaságú metszőfelületet. Ezen új ötágu olló egyformán jól használható úgy élő sövények, mint gyepszőnyeg nyírására is és munkaképessége jóval nagyobb a közönséges kétágu ollókéénál. Ha az ily fajta ollót gyeptyirásra akarjuk használni, úgy azt a hozzáadott hosszú toldaléknyelekre erősítjük s ekkor a munkás rendes álló helyzetben is kényelmesen végezheti a fűnyírást. Ezen ollókkal lehet a gyeptyírást ugyanis végezni, hogy egész rövidre, majdnem földszínen nyír, míg az ollóhoz adott csuszató sarut felerősítjük reá, úgy ily módon 15 milliméter magas tarlót hagy-

hatunk. A forgalomba hozott ollók egy pár rövid és egy pár hosszú kézfogantyúval és csuszató saruval vannak ellátva és 18 koronáért árusítatnak.

Gyümölcsecet-készítés. A gyümölcsecet készítése — ott, ahol az szokásos — nagyon sok kívánni valót hágy fenn. Csehországban például falusi háztartásokban a hullott és mezzuzott gyümölcsöt, mely legtöbbször rothadt és férges, fazékba öntik, néhány hétig a konyhában meleg helyen állani hagyják s amikor a barna színű lé ecetszaga: palackba fejtik. Ezen készítmény ecet elnevezés alatt szerepel. Egészséges jóízű ecet a következő módon készül. Az e célra szorgáló gyümölcsnek éppen olyannak kell

Uj sövény- és gyeptyiró olló rövid nyéllel.

lennie, mint aminőt borkészítésre használunk s éppen olyan elbánásban részesül, mintha bort akarnánk készíteni. A zajos erjedés befejeztével a bort lefejtjük az élesztőről, a folyadék tisztáját borszájú üvegbe vagy hordóba tesszük s bele egy darab ecetbe mártott házikenyeret. A hordót vagy az üveget azután 20—25° C. meleg helyiségbe állítjuk, tartalmát naponta felrázzuk vagy felkavarjuk, hogy az ecetsavat képző ecet-élesztő a folyadékban egyenletesen elkeveredjék s az abban foglalt borszeszt ecetsavvá alakíthassa. Ha a borszesz összes mennyisége ecetsavvá változott, ami az említett hőfoknál 8—10 nap alatt megtörténhetett, a folyadék tisztáját lefejtjük s palackozzuk s a kész ecetet hűvös helyen — bedugaszolva a palackot — fekve eltartjuk. Ha ecetkészítésre éretlen gyümölcsök mustját akarjuk felhasználni, a mustot cukrozni kell, 10 liter musthoz körülbelül 1 kilogramm cukor veendő.

Halászmadár.

Mulattató.

Mikor ünnepel a cigány?

— Cigánymese. —

Bizony nem sokat ünnepeltek szép Cigányországban a cigányok. Sokat dolgoztak, tisztességesen éltek. Hanem fordult a világ. Változtak a cigányok is. Cincirán, az öreg, a legelterjedtebb család volt Cigányországban, úgy, hogy minden második embert Cinciránnak hívtak. Ez a szorgalmas nép mégis tönkre ment akkor, amikor szép Cigányország elveszett. El is indulának a világ minden tája felé a cigányok; sokan voltak, de mégis legtöbb Cincirán vala. Ezekből jutott minden égitáj felé bőségesen.

Az öreg Cincirán, a család feje és vezetője úgy akarta, hogy a család együtt maradjon. De ez mégsem lehetett. Sok volt a Cincirán nevű cigány, rengeteg az atyafiság. Hát abban megis egyeztek volna, hogy a nagy család tagjai együtt megjelenek, hanem abban már nem bírtak megegyezni, hogy merre induljanak? . . .

Az öreg Cincirán szomorkodva látta a meghasonlást. Mint családfő mégis kibékítette a veszekedőket. Egyben megegyeztek és ez az volt, hogy három év múlva találkoznak egy szépségesen szép országban egymással a Cinciránok.

Ez a szépséges szép ország pedig a hiréből hallott és a cigányok által szeretett Magyarország volt. No meg is fogadták a nagyszámmal utazó cigánycsaládok, akik mind Cincirának valának. Azután szétoszlottak és mindenfelé szétmentek a világba.

Az öreg Cincirán pedig családjával és a legközelebbi rokonsággal bejött szép Magyarországra. Volt is jó élet, vig élet. Szabadon jártak-keltek, könnyen éltek, sokat utaztak szerteszét a szép országban. Megállásuk, letelepedésük sohasem volt állandó. De minden faluban otthon voltak.

Az is igaz, hogy ebben a szép Magyarországon sokféle nép lakik, hát Cinciránéknak sokat kellett tanulni a beszédből.

Ha délfelé mentek a szép Magyarországra, ott mind szerbek laktak. Ott Cinciránék szerb nyelven beszéltek és csupa szerb cigányok voltak. Megint ha északra mentek Cinciránék a cigánykaravánnal, ott csupa tótok laktak, hát tótul kellett beszélni. Ha kelet felé mentek szép Magyarországra, hát ott oláhul beszéltek az emberek. A cigánykaraván ezt a nyelvet is megtanulta, csupán nyugatfelé nem mentek szívesen, mert ott németül kellett beszélni és ezt a nyelvet sem a magyar, sem a cigány nem szereti.

Ez a sokféle nyelvű beszéd még csak szaporította a híres cigánynemzetség tudományát. És használt is a cigányok tudományának. No, de eközben egyéb baj is került elé. Ahol nagy a család, ott sok a gyermek.

Cinciránéknak a gólya sok kicsi babát hozott. Akkor is hozott, mikor a szerbek között voltak, akkor is, mikor a tótok között jártak.

A szerbek között a görög vallásra kereszteltek és szerb keresztapát és szerb keresztanyát kerestek. Ez igen szép volt. De a tótok között sem történt az másképen. Ott is hozott a gólya kis cigánypurdét. Ott aztán tót lett a keresztapa is, a keresztanya is. És a gyermek luteránus lett.

Az öreg Cincirán szomorkodva nézte, hogy az ő családja elhagyja a régi cigányvallást. A fiatal Cincirán-gyerekek, ahány faluban születtek, annyi vallásuk voltak.

Mikor aztán megtudta, hogy azoknak a vallások valamennyiének külön ünnepe van, hát gondolkozni kezdett. Azon gondolkozott, hogy miért ünnepelnek különböző napokon az emberek? . . . De ezt a kérdést megfejteni nem bírta. Még javában gondolkozott és már is lejárt a Cincirán-nemzetség találkozó ideje a három esztendő.

Az öreg Cincirán szinte restelte, hogy a leg-erősebb cigánycsalád, az ő rokonai olyan sokféle vallásra mentek. De még ha csak ez lett volna. Hanem az is megesett, hogy minden vallású Cincirán a felekezeti ünnepet hűségesen megtartotta. Akkor nem dolgozott, hanem csak hevert.

Ezt még csak eltűrte az öreg Cincirán. Ha az egyik nem dolgozott az ünnep miatt, hát dolgozott a másik. Azért mégis csak megélték a munkájuk után. Aztán úgy gondolta az öreg Cincirán, hogy majd csak eljön az atyafiság a hároméves találkozóra, aztán azok mind az ősi cigányvalláson lesznek és ezeket is visszaterelik az ősi hitre. Akkor aztán vége lesz a széthúzásnak.

Hát várta is a Cinciránokat a szép találkozóra. Azok pedig eljövénnek. De három év alatt szépen megszaporodának.

Mikor aztán megkérdezte az öreg Cincirán a gyermekek vallását, hát szomorkodva hallotta, hogy majdnem annyiféle vallású minden Cincirán gyerek, ahány csak van. Pedig igen sokan valának.

Most aztán csak azon töprenkedett az öreg Cincirán, hogy miként lehetne ezt a sokféle vallású cigányt összeegyeztetni. Nehezen ment a békités. Főleg azért ment nehezen, mert mindenik Cincirán azt akarta, hogy éppen csak az ő ünnepét tartsa meg a család.

Emiatt volt a veszekedés. A veszekedés után pedig bíró kellett. Ez a bíró rendszerint az öreg Cincirán volt, de igazságot tenni nem tudott.

Mindenik Cincirán erősen követelte, hogy azt a vallást tiszteljék, amelyben a gyermekét nevelték, de főképen annak az ünnepeit megtartsák.

Csak ennyit akartak, ebből nem engedtek. Az öreg Cincirán szomorú napokat élt. Nem jutott egy olyan gondolat eszébe, amely ebben a különös kérdésben dülőre vezesse.

Végre megengedte, hogy minden Cincirán a maga vallási ünnepeit külön-külön tartsa meg. De ez az ítélet nem talált szíves fogadásra. A Cincirán-nemzetség valamennyi fia belekötött az igazságtalan ítéletbe. Azt nem tűrt egyik se, hogy amikor ő szépen ünnepel és imádkozik a hite szerint, hát akkor a másik dolgozzék és zavarja őt a szent áhitatban.

Az öreg Cinciránnak ezt az ítéletét elvetették. Mást követeltek. Ennél jobbat. Az öreg Cincirán pedig nem tudott ennél jobbat.

Ekkor aztán le is mondott a család vezetéséről, mert öregsége miatt ezt már nem tehetette. Helyébe az öregebb fia jött. Ez is Cincirán volt, de nem százesztendő, mint az öreg, hanem csak nyolevan.

Bár fehér szakálla volt ennek a Cinciránnak is, de a gondolkozása más vala. A különböző felekezetű cigány Cinciránok ünneplésére is kimondotta ez az ifjabb Cincirán a böles ítéletet.

Azt mondotta, hogy a cigányoknak, mivel egy családhoz tartoznak, hát valamennyinek kell tisztelni a másik vallását. Ezt pedig csak úgy tisztelheti, ha az ünnepeit megtartja valamennyi Cincirán.

No, ez az eszme tetszett a cigányoknak. Mindenféle vallású Cincirán cigányesalád vallási ünnepét minden élő Cinciránnak meg kell tartani.

Aztán elkezdtek számolni úgy, amint a cigányok bejelentették a vallásfélét. Volt közülük mohamedán Arábiából, Európából katolikus, luteránus, izraelita, református, görög egyesült, napimádó stb.

Gondolatok.

— Péterfy Tamás munkáiból. —

A virág nem csak emlék, hanem emlékeztető is, mely élénk tárja, hogy miként hervad minden virág.

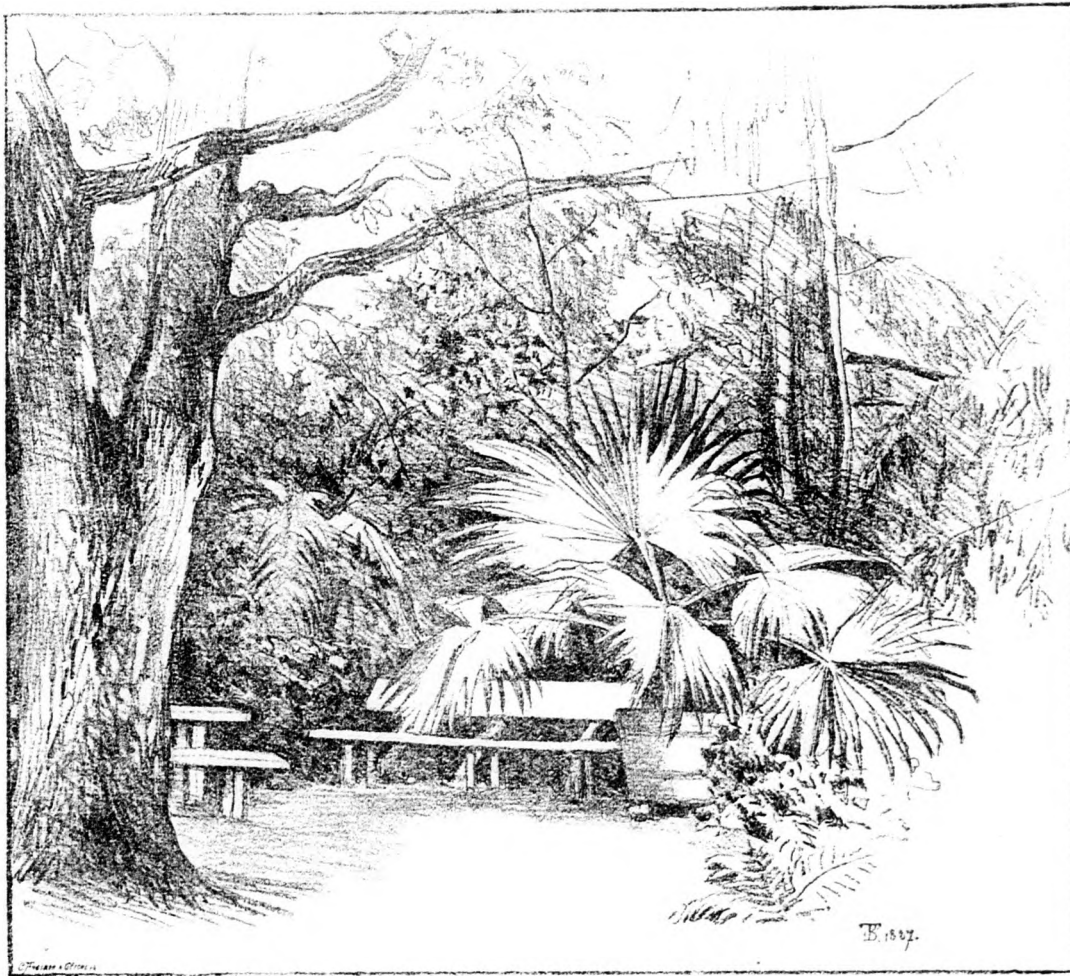
*

Ha majd lenn pihenek a sír ölében és szóba hozzátok emlékeimet: ne higgyétek, hogy az az én emlékem! — akkor már én leszek az emlékemé.

*

A szerencsétlenség útja a vigyázatlanság örvényénél kezdődik.

*

Parkreszlet.

Egyszóval mindenféle vallású vala a híres Cincirán-családban. Mikor összeszámították azt, hogy egy évben hány ünnepe van a Cincirán-családnak, a számítás ezer ünneppon felül volt.

Majdnem az év minden napjára esett háromféle ünnep. És ezt minden cigány részére ünnepül kívánták.

A Cincirán esze itt megállott. Engedett a közös kívánságnak. Azóta a Cincirán-nemzetség minden évben ezer ünnepet ül meg, tehát egy napra még többféle ünnep is esik.

Ettől a perctől kezdve a cigányok mindennap ünnepelnek. Egy nap sem dolgoznak egész esztendőben, sőt panaszkodnak hogy ez a mindennapi ünnep is kevés már a cigányoknak és valahogy az esztendőt kellenék megnyújtani, hogy több nap legyen benne.

Péterfy Tamás.

Legkedvesebb emlék, melyre az ész nem emlékezik vissza, csak a szív, és a szív sem tud róla egyebet, csak azt, hogy akkor boldog volt.

*

Mért gyűjtenél emléket a multból? ami benne szomorú volt, az emlék nélkül is eszedbe jut, ami öröm volt: azt hiába igyekezel elő varázsolni, mert nem lehet.

*

Arra vigyázz, hogy tetteidért ne vádoljon a visszaemlékezés.

*

Minden vallásnak megvan a maga szentháromsága, mely a szeretetből, a jóságból és a becsületességből áll.

*

Hogy valaki, mint agglegény átéljen egy hosszú életet, ahoz vagy kevés emberszeretet, vagy sok pénz kell.

*

Több meglegedés van a szegénységben, mint nyugalom a gazdagságban.

*

Aki haraggal virrad: kárral alkonyodik.

Ha csak egy szivben is sikerült beoltanod a szeretet galyát, nyugodtan halatsz meg, mert sokat tettél az emberiségért.

*

Szerencsétlenségünket elpanaszoljuk és az okát is megmondjuk, ha nem mi valánk az okozói.

*

Az élet csak napszámja feledésnek.

Csak a vámig.

— Mulattató történet hat képben. —

I.

IV.

II.

V.

III.

VI.

Képeinkhez.

Halászmadár. Hegyes vidékek nagyobb patakjai és a síkságok folyói partján, távol az emberlakta helyektől, tanyázik a halászmadár. A keselyű forma ragadozó madár nevét onnan nyerte, hogy a víz felszínére kerülő halakat lesi és azokra hirtelen lecsapva, zsákmányul ejti. Képünk éppen azt a pillanatot ábrázolja, amikor a halászmadár a zsákmányul ejtett pontyot biztos helyre akarja elvinni.

Parkrészlet. Forró nyári napokon valóságos paradicsom az árnyas kert. Aki teheti, az nem is mulasztja el, hogy a hőség ellen az árnyas fák hűsében keressen enyhülést. Egyik nagyobb urasági kert parkrészletét mutatja be képünk a délszaki növényzet pompás csoportjával.

Apróságok.

Az időjós állatok.

Mi igaz a leveli béka időjóslásából? — ezzel a kérdéssel foglalkozott egy tudós professzor. Mindezekelőtt természetesen az irodalmi forrásokat kutatta: és csakugyan már az egyiptomiak írásában felfedezte a hitet, hogy a béka jeles időjós. Aztán a hagyományos szokás szerint ő is befőttes üvegbe dugott egy békát és pontos följegyzésekkel egybevetette, igaz-e, hogy szép időben felmászik a létrán, rossz időre pedig alábuvik. Hát ez nem igaz. És főleg nem igaz, hogy az üveg fenekén tartogatott vízben ül. Mert a leveli béka egyszer-egyszer alábuvik ugyan, de a víz máskülönben neki kész tortura. Tehát béka-kinzásnak jelenti ki azt, ha időjóslásért vízbe dugják ő kegyelmét. Ellenben igaz az, hogy van esze, hogy száraz időben a levelek felső lapjára üjön, esőben pedig alája kapaszkodják. Világos, hogy nem szereti a bőrt átadni. Hogy azonban mégis időjós, azt a professzor ur is elismeri. És pedig aképen, hogy ha esőre vagy viharosra áll az idő, akkor a béka brekeg. Evekben keresztül ez mindig pontosan bevált. De már most miért brekeg, honnan tudja, hogy eső lesz? A mi megfigyelőnk azt mondja, hogy nem lehetetlen ugyan, hogy a béka maga is megérzi az időváltozás készülődését, de nagyobb részök volna ebben a röpködő rovaroknak. Tudniillik a rovarok repülőképességre érhető, ha a légnyomás változásának érzékeny befolyása van, hiszen ők a levegőben valóságos apró kis ballonok. A leveli béka pedig kizárólag rovarokkal táplálkozik.

Rossz időben a rovarok a földhöz közel röpködnek, ahol pedig a leveli békát mindenféle más béka és egyéb állat annyira zavarja, hogy eszéigában sincs brekegni, a bőrt félti és örül, ha egy egy falatot elcsip. Szép időben a legyek, bogarak meg gasba repülnek, a béka meg fel a levelekre mászik, ott kapkodja őket; ha elég volt, pihen, semmi sem zavarja és vigan brekeghet.

Igy mondja Zürn professzor ur. Ő a rovaroknak inkább hisz. És ezek közt főleg a pókoknak. E meséli, hogy amikor 1694-ben Pichegru Amszterdamot ostromolta, az amszterdamiak úgy elárasztották a környéküket vízzel, hogy Pichegru közel se férhetett hozzájuk. Pichegru már-már ott akarta hagyni a hollandusokat, amikor Dijonval táborok azt mondta neki:

— Kár lenne, két nap múlva olyan fagy lesz, hogy a sok víz mind befagy.

— Honnan tudod?

— A pókjaim mondják.

És csakugyan bekövetkezett a fagy, Pichegru pedig bevette Amszterdamot. Dijonval folyton becézgette a pókjait. Halálakor nem kevesebb, mint négyezer darabot találtak a lakásán. Zürn szerint a pók a hálóját védi az időjárás szeszélyei ellen. Ha nagy szél készül, menten leszaítja a kifeszítő szálait, hogy a háló szerkezete összezsugorodjék, nehogy a szél széttépje. Rossz időben csak a közepét foltogatja. De ha megint kezdi a hátot kitergetni, ha szélesen dolgozik, akkor tartósan szép időre lehet számítani. Ha hideg idő lesz, akkor sebbel lobbalt sűríti valahol a szálakat, hogy melegebben tarthassa ott magát és így tovább, minden gazdaságának megvan a maga jelentősége. A póknak természetesen a háló csinálása lévén a legfőbb életfoglalkozása és gazdasága. Zürn szerint ehhez alkalmazkodott az érzékenysége is. Nemzedékek hosszú során mindig azok maradtak fenn legjobban, amelyek a hálójukat legjobban tudták védeni. Így fejlődhetett ki nagy érzékenységük az időváltozások iránt.

Pótló-rejtvény.

— P. Nemes Józseftől. —

Két betűm van, kis szó vagyok,

B-vel csak egy kötszót adok,

C-vel egy nagy uralkodó,

J-vel mindaz, ami mozgó,

K-vel baj, mely sohse érjen,

M-mel mi megtörtént régen,

P-vel kettő, ha együtt van,

S-sel ragad s az uton van,

Sz-szel lábunk egyik része,

T-vel hely holmik részére,

V-vel harcban védelmi hely,

Hogy mi vagyok, arra felelj!

Megfejtési határidő 1905. szeptember hó 10.

A megfejtéseket legcélszerűbb levelező-lapon beküldeni.

A „Független Ujság“ 34. számában közölt talány megfejtése

„Vargánya.“

Helyesen fejtették meg: Jóó Mariska, Renner Ida, Buday Janka, Schvarz Matild és Irén, Barics Mariska, Szántó Lajosné, Péterfyné L. Mariska, ifj. Szűcs Ferenc, Németh István, Beke Antal, Vakareszku István, Nagy P. János, Moesgó Antal, Szantner Ferencz, Csóka István, Postás Mihály.

A sors húzásnál Barics Mariska neve jött ki elsőnek, kinek a kitűzött jutalom gyanánt egy regénykötetet küldöttünk.

Gazdasági kereskedelmi és ipar-bank Részv. Társ.

Budapest, Múzeum-körút 19.

BANKOSZTÁLYA

utján törlesztéses jelzálogkölcsönt földbirtokokra, továbbá városi bérházakra legelőnyösebb feltételek mellett és leggyorsabban bonyolítja le az érték legmagasabb arányáig. Megkeresésnél beküldendő a telekkönyvi kivonat és kataszteri birtokív.

VÁLTÓ-

kölcsönt gazdáknak, birtokosoknak, gazdasági-szervezeteknek,

KÖLCSÖNT

sorsjegyre, értékpapírokra és vidéki takarékpénztári részvényekre a legelőnyösebb módon eszközöl.

GÉPOSZTÁLYA

utján szállít c-akis elsőrendű gyártmányban legkedvezőbb fizetési feltételek mellett:

Gazdasági gépeket,

Gőzseplő-készleteket,

Tolókerek-rendszerű vetőgépeket,

Egyetemes acél-ekéket,

Gazdasági malomberendezéseket,

Tejgazdasági gépeket,

Fűrészgépi berendezéseket,

Szecsavágók,

Répavágók, Morzsolók, Darálók.

Arjegyék, költségvetés,

szakszerű felvilágosítás

ingyen.

Gazdasági egyesületeknek, valamint

községi szervezeteknek tömeges

megrendelésnél rendkívül kedvez-

ményes árak és feltételek.

LEVELES-SZEKRÉNY.

Várady Menyhért. Senki sem tartozik idegen állatokat a saját kertjében, vagy területén megtűrni. A tyúk is lelőhető, mert röpködő állat és így másként behajtani nem lehet. A lelőtt szárnyast vissza kell juttatni gazdájához. De ez ellen igen könnyen védekezhetünk azáltal, ha a palánkot rendben tartjuk és a házi szárnyasok szárnyvégéből akkorát levágunk, hogy a szomszédba át ne repüljenek. — **Varga Márton.** Egy korona évi díjazásért több baleset elleni biztosítási összeget nem kaphat. Van azonban ott többféle biztosítási mód is és ezek tárgyában tessék közvetlenül az Országos gazdasági munkás és eselőségélyező pénztár igazgatóságához — Budapest, V., Alkotmány utca — fordulni felvilágosításért. — **Várady Menyhért, Árvai Imre, Mravik Ignác.** A hiányzó számokat elküldöttük.

A „Független Ujság” színes hirdető képét bárkinek megküldi kifüggesztés végett a kiadóhivatal, ha ezért levelező-lapon hozzánk fordul.

A „FUGGETLEN UJSÁG” szerkesztésére felügyel:
RUBINEK GYULA, országgyűlési képviselő,
a Gazdasági Egyesületek Országos Szövetségének titkára

Élelmi cikkek nagybani árai a központi vásárcsarnokban.

Magyar Gazdák Vásárcsarnok Ellátó Szövetkezete jelentése 1905. szept. 1.

Budapesti központi vásárcsarnok árai.

Husneműek: marhahus 112—140 K., vidéki borjúhús 112—120 K., sertéshús 140—150 K., szalonna füstölt 150—160 K., szalonna, olvasztani való 150—160 K., hárj 152—160 K., sertésszir 156—158 K. — **Füstölthús:** (vidéki) kg.-ja 1'60—1'80 K. hazai sonka 1'60—2' K.

Baromfi-félék: élő tyúk 3'00—3'60 K., rántani való csirke 1'20—1'70 K., sütni való csirke 2'—2'50 K., kacsa, hizott 4'00—6'00 K., lud, hizott 9'—15' K., pulyka, hizott — K., páronkint. Vágott hizott liba 1'60—1'80 K., vágott hizott kappan, kacsa és pulyka 2'40—2'80 K. kg.-ként.

Budapesti piaci árak.

Árakkal (Árak métermázsánként értendők). **Buza** 15'90—16'70 K. **Rossz** 12'50 K-tól 12'70 K-ig. **Árpa** 12'35 K-tól 12'40 K-ig, jobb minőségű 12'45 K-tól 12'50 K-ig. **Zab** 12'20—12'80 K. **Tenger** 17.— K. **Tojás:** bácskai 71—72 K., erdélyi apróbb áru 70'—71 K. lédánkint. (1440 drb.) Apadt — K., meszes: — K. **Zöldségfélék:** Burgonya (vagonáru) sárga 7'80—8'— K. rózsza 1. 5'—5'40 K., 100 mm.-ként. Hagyma 50 kg.-os zsákokban zsákkal együtt — mm.-ként. **Teavaj:** (centrifugál) 2'25—2'40 K., főzővaj 1'40—1'70 K. kg.-ként. Tehénturó kg.-ja 10—16 fillér. **Árakkal** 100 kg.-ként.

Sz.	0	1	2	3	4	5	6	7	8
K	—	—	—	—	—	—	—	—	—

Takarmányvásár. Réti széna 4'80—6'40 fillér, muhar 5'60—6'30 fillér, zsupszalma 3'10—3'60 fillér, alomszalm 3'—3'60 fillér

Ajándékkönyvek!

Petőfi Regék

Színes képekkel. Csinos kötés.

Kedvezményes áron

20 darab 4 korona.

Székely Mesék

Csinos kötésben.

Kedvezményes áron

20 darab 5 korona.

Czim: Péterfy Tamás író. Budapest, IX., Köztelek.

A Segesvárná eltűnt nagy költőtől a nép ajkán szálló mesék gyűjteménye. Mindenik Petőfi rege egy-egy szép emlékvirág, mely a nép szívéből fakadt...

Jó gyermekek számára írta Péterfy Tamás. Húsz gyönyörű eredeti székely gyermekmese van e könyvben, melyek „AZ ÉN UJSÁGOM” és más elsőrendű lapokban jelentek meg. Ötven képpel díszítve...

„PARAGON”

a legjobb minőségű **sűrű gép-kenőzsir**, mert **csontolajjal** van vegyítve és **savmentes**: tehát a cséplőgép és locomobil tengelyeit **hőnfutástól** és **savmarástól** megmenti.

Színe fehér, teljesen szag- és üledékmentes; óriási kenőképessége folytán a legolcsóbb kenőanyag. Szétküldés 1, 5, 10, 25 kg.-os dobozokban 50, 100, 180 és 250 kg.-os hordókbán. —

Kapható:

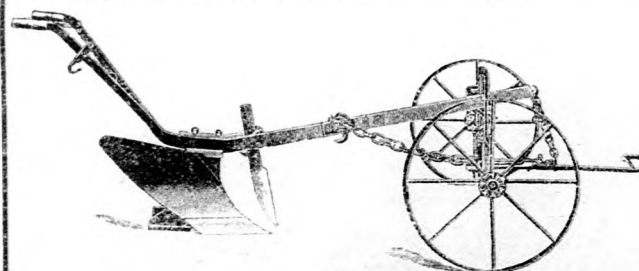
SCHOTTOLA ERNŐ

czégnél

BUDAPEST, Andrassy-ut 2.

Mintával és bővebb felvilágosítással készséggel szolgálunk.

Egyvasu egytetemes ekék Két és több barázdás ekék

BÄCHER RUDOLF kizárólagos ekegyára

Magyarországi vezérképviselő **Szücs Zsigmond** Budapest, VI., Nagymező-u. 68.

Minden részükben elsőrendű acélananyagból a leg-tökéletesebb szerkezettel

Tégelyacél-fejekkel, melyek eltérhetlenségéért szavatosságot vállalnak. Különösen tartósnak bizonyult, háromrétes (compound) páncél acél-lemez kormánylapokkal, melyekre a legragadósabb örd sem tapad. Gondosan edzett, feltűnően hosszú ideig eltartó szántóvasakkal. — **Figyelemre méltó újdonság:** Bacher „D”-jegű javított szerkezetű eketaligája teljesen pormentesen csukott agyakkal önműködő kenőszelenczével; közönséges eketaligák ellenében ötszörös tartósságot biztosítanak. Különlegességek rétművelő-eszközökben. Boronák, kapáló- és töltőgépek, porhanyítók, rögtörők. Árjegyzéket készséggel küldök.

Alfa-Separator Részv.-Társaság

BUDAPESTEN

VI., ker., LOMB-UTCZA II. szám.

Tejgazdasági gépgyár

Tejgazdasági eszközök és gépek gyártása.

Tejszövetkezetek és telepek berendezése.

Arjegyzékek, tervek és költségvetések díjmentesen.

Alfa Laval Separatoraival
eddig több mint **500** első
díjat nyertek. — Évi gyártás
körülbelül **45000** darab.

1904. évi forgalom: **22,000** bál.

Felhívjuk a t. c. gazdaközönség figyelmét
a budapesti

gyapju-aukceziókra

melyek második sorozata **folyó évi október hó**
1-én veszi kezdetét.

Az aukceziókra felküldött és „Gyapjuárverési vállalat
Budapest Dunaparti teherpályaudvar“ címzett gyapju-
küldemények a M. Á. V. összes vonalain telemes
díjkedvezményben, valamint ingyen raktározásban ré-
szesülnek. Bejelentéseket elfogad és mindennemű fel-
világosítással szolgál:

HELLER M. S TÁRSA

GYAPJUÁRVERÉSI VÁLLALAT

Budapest, V. ker., Erzsébet-ter 13. szám.

HIRDETÉSEK

FELVÉTELNEK

A KIADÓHIVATALBAN

BUDAPEST, ÜLLOI-UT 25.

A miskolci országos baromfi-kiállításon
diszoklevéllel kitüntetett

sárga orpingtonok faj-
tisza tenyésztőjásai

12 darabonként, patent csomagolással és
postai szállítással 10 koronáért kaphatók

Szilassy Elemér-nél
Verebély, Bars megye.

SZUPERFOSZFÁTOT,

Strassfurti kainitot,

Strassfurti kálitrágyasót 40% KÁI

tartalommal, továbbá

mindennemű egyéb

Műtrágyafélét, azonkívül

Rézgáliczot

szállít a

(98—99%) elismert kitűnő
minőségben legolcsóbban

„Hungária” műtrágya, kénsav- és vegyi-ipar
részvénytársaság

BUDAPEST, V., FÜRDŐ-UTCZA 8.